

s katerim vlada in nje mojstrovalec grof Tisza nista računala.

Glasom vesti v opozicijskih listih so se stranke ujedinile na temeljnih principih, na katerih ima sloneti volilna reforma, ki ima vsebovati: splošno, enako in delno tajno volilno pravico. Podrobnosti so te-le: volilno pravico ima vsak ogrski državljani, ki je dovršil 24. leto, zna čitati in pisati, stanuje eno ali dve leti v istem kraju ter ima svoje lastno gospodarstvo. Potem bi imeli volilno pravico vsi dosedanjí volilci in tisti analfabeti, ki plačujejo 15 K davka in dosluženi vojaki. Tajno glasovanje bi bilo povsod tam, kjer številu volilcev, ki znajo čitati in pisati, nadkriljuje 70 odstotkov. Čista volitev naj bi se zagotovila s posebnimi zakoni.

Taka reforma bi bila seveda še precej daleč od idejale zares liberalne in moderne volilne reforme. Ali napredek bo vendar-le. In sicer tolik napredek, da ga smemo označiti vsaj kakor začetek konca tiranije, ki je doslej dušila sleherni svobodni dih. Da prav cenimo ta napredek, moramo imeti pred očmi resnico, da se velike evolucije ne izvršujejo hkratu, ampak po etapah. A da je res napredek, to potrjuje, da misli socijalna demokracija privoliti v tak projekt volilne reforme.

Da je prišel začetek konca, dokazuje pa pred vsem dejstvo, da je velika demokratska ideja začela delovati spreminjevalno na vrvenje političnega življenja.

Sklepni račun tržaške občine za leto 1910.

Finančna komisija tržaškega mestnega sveta je na podlagi računov mestne računarije izdelala poročilo o sklepnih računih mestne občine za leto 1910.

Iz tega poročila posnemljemo, da je občina leta 1910 imela K 15.192.557-23 skupnih dohodkov in K 14.664.511-28 skupnih izdatkov, tako, da je sklepní račun zaključil s preostankom K 528.045-95. Proračuneno je bilo K 14.844.380 dohodkov in K 14.843.740 izdatkov, torej K 540 preostanka, tako, da je preostanek za K 527.505-95 višji nego proračuneno. Od tega preostanka odpada K 348.277-23 na površane dohodke in K 179.228-72 na pomanjšane izdatke. Vendar treba poudariti, da se je del troškov v znesku K 213.468-48 pokrilo s preostanki iz let 1908 in 1909, tako, da znaša resnično zboljšanje le K 314.037-47. V primeri z letom 1909 je bila leta 1910 potrebščina za K 740.737-76 večja.

Na posameznega prebivalca so znašali leta 1909: prejemki K 64-35, izdatki K 59-05; leta 1910: prejemki K 67-09, izdatki K 65-71.

V enem letu so torej troški narasli za K 6-61 in prejemki za K 2-64 na prebivalca.

Večji izdatki gredo po večini na račun plač, mezd in pokojnin, ki so v letu 1910 narasle za K 598.289-36. Vsi dohodki pa so v tem času narasli le za K 104.269-94.

Za danes toliko, dočim si pridržimo za pozneje podrobneje razmotrivanje tega računa.

Domače vesti.

Kranjski srednješolci v Trstu. Včeraj ob pol devetih predpoldne je na južni kolidor došlo 560 srednješolskih dijakov iz Ljubljane, Novega mesta, Kranja in Idrije. Dijaki, katere je spremljalo 30 profesorjev in učiteljev, so vsled inicijative ljubljanske kranjske skupine mornaričnega društva pridobili poučni izlet v Trst. Izletnike, med katerimi se je nahajalo tudi nekaj dam, so na kolidorju sprejeli nekateri člani tukajšnje kranjske skupine mornaričnega društva, ki so jih spremljali skozi mesto. Predvsem so si izletniki ogledali prosto luko in ribji trg, potem so šli k Sv. Andreju, kjer so si ogledali ladjedelnico pri Sv. Marku. Obedovali so v restavraciji Dreher. Od 2-30 do 6-30 se je na dveh parnih čolnih vršila vožnja po luki. Večerjali so izletniki pri Dreherju ter so se po večerji ob pol devetih vrnili v Ljubljano.

Slovanske igralne karte. Slovenci moramo danes reči, da imamo najlepše igralne karte. Ne le sebi, ampak vsem slovenskim narodom smo dali domače slovenske izdelek, ki ne zaostaja za nobeno tujo firmo. Naše igralne karte so sestavljene tako, da ima v njih vsak slovenski narod nekaj svojega. Poleg tega pa so zložene zelo premišljeno in izvršene povsem umetniško. Saj so delo znanega slovenskega umetnika. Urejene so tako, da se po znakih malo razlikujejo od drugih. Vkljub temu so našli nekateri „rodoljubi“ izgovor, da se zaradi par malih izprememb — ki pa pomenjajo le zboljšanje — ne morejo navaditi nanje. V tem smo namreč Slovenci posebne vrste ljudje, da dajamo tujemu izdelku prednost tudi tedaj, če je slabši, nego naše domače narodno blago.

Nekateri je motilo celo to, da je bil ščit (srce) moder in pik (lipa) zelen. Tvrdba je sedaj tem nezadovoljnejšem ugodila s tem, da je napravila dve rdeči in dve črni barvi (ščit in cepe, lipa in meč). Sedaj se razlikujejo torej naše domače karte od tujih le v tem, da so lepše in boljše — po podobah pa popolnoma enake —, samo nekoliko bolj slovenske. Sedaj menda ne bo več izgovorov in le želeli je, da ne bo naša narodnost

samo v besedah, v živlu in v litru — ampak, da jo bomo kazali povsod dosledno in tudi pri domačih kartah, ki so izdelek domače tvrde. Zahtevajte jih in razširjajte povsod! Izšle so tudi tarok-karte, ki so prav tako krasno umetniško sestavljene in izvršene, kakor navadne marjaš-karte. Svoji k svojim!

V nedeljo, dne 16. junija II. zlet „Tržaške Sokolske Župe“ na Opčinah in ob enem 30-letnica „Tržaškega Sokola“! Tega dne naj nobeno drugo narodno društvo Trsta, okoličnice in Krasa ne prireja svojih veselje!

Rastava slik k delom H. Sienkiewicza na korist CMD bo otvorjena v četrtek 6. junija. Vstopnice so že na prodaj.

Narodna delavska organizacija priredi v torek 4. junija ob 8. uri zvečer javno predavanje: O vzrokih razkola socijalne demokracije na Češkem.

Predavatelj: g. Fran Radešček iz Ljubljane.

Z ozirom na zanimivi predmet je upati velike udeležbe, tako s strani delavstva, kakor ostalega občinstva.

K sokolski slavnosti na Opčinah. Kakor vsako leto se postavi tudi letos na Sokolski slavnosti dne 16. junija paviljone z okrepčili in kolo sreče. Zato se obračamo na vse prijatelje „Sokola“ s prošnjo, da darujejo kako malenkost za omenjene paviljone.

Sprejemajo se vsakovrstna jedila, pecivo, vina, likerje, galanterija in denar. Darovi naj se blagovoljlo poslati vratarici „Nar. doma“, g. Bičkovi. Na zdar!

Odbor ženskega ods. tel. dr. „Sokol“.

K slavnosti razviti zastave šent-jakobske Čitalnice dne 2. junija so se nadalje priglasila sledeča br. društva: 24. Morje, Sesijska deputacija. 25. Hrvatsko društvo „Strossmayer“ Trst, korporativno. Zunanja br. društva so naprošena, da nam blagovoljlo nemudoma javiti čas prihoda.

Zbirališče vseh br. društev je ob 2 uri v „Kons. društvu“ pri cerkvi, odkoder bo ob 3 uri skupen odhod na veselični prostor.

V slučaju slabega vremena se slavnost odloži na prihodnjo nedeljo dne 9. junija.

Učiteljsko društvo priredi v nedeljo dne 2. junija izlet v Gračevo, na laguno in Oglej. Odpluje se s Trsta s parnikom ob 8 zjutraj v Gračevo in po kratkem presledku dalje preko lagune v starodavni Oglej, kjer si ogledamo vse znamenitosti. Vrnemo se pa od Ville Vicentine po železniški domov, kamor dospemo ob 8 zvečer. Zbirališče ob 7-30 zjutraj pred hotelom „Excelsior“. Prijatelji učiteljskega dobrodošli. Izlet se vrši le v slučaju lepega vremena.

„Klofuta za 100.000 frankov“, burko v dveh dejanjih, uprizore člani tržaškega „Slovenskega gledališča“ v nedeljo, dne 2. junija v Sežani. Predstava se vrši v gostilni pri „Treh kronah“. Začetek ob 5-30 pop.

Tržaška mala kronika.

„Piccolove“ lumparije. Ali je ne izpusti „Piccolo“ prilike, da ne bi udaril po Slovincih, ali pa po Hrvatih, samo če je le količkaj mogoče. Ne reki bi sicer nič, če bi taki napadi ostali vsaj v gotovih mejah, toda „Piccolo“ uporablja pri svojih napadih na nas Slovence tako grda, tako ostudna sredstva, da se mora res gabit človeku, ko čita njegove nesramnosti. Ali ni morda največja lumparija to, da si celo v onih malih vesteh z ulice kar naravnost izmišlja slovenske „zločince“, ali pa še grše, da ljudi, ki so znani kot najhujši italijanski razgrajči kratkomalo prelevi v Slovence ali Hrvate, češ, glejte taki lopovi so Slovenci in Hrvati.

Tako je „Piccolo“ priobčil v predvečernišnji št. pod debeim naslovom „Un caporale ungherese ferito da un Croato“ („Hrvat ranil ogrskega korporala“) sledečo vest:

Danes ponoči okrog ene in četr so se nekateri hrvatski mladeniči srečali na trgu San Giovanni z nekim korporalom in dvema vojakoma tukajšnjega ogrskega polka in jih začeli zmerjati. Korporal je odgovorjal na vse pretege. Obe skupini ste trčili vkup in se spoprijeli. Kar naenkrat so Hrvati pobegnili in korporal je začel kričati: „Ranjen sem!“ Korporal, 22-letni Ivan Sonntag, ki pripada 7. stotniji, je moral na rešilno postajo, kjer so konstatirali lahko poškodbo na desnih plečih, povzročeno z nožem. Policijski komisar dr. Modrič je pozval nato ranjenca na policijsko ravnanje, da ga tam konfrontirajo z enim onih Hrvatov, ki je bil aretiran, ko je bežal v ul. Giacinto Gallina. Zdi se, da so se Hrvati sprli s korporalom in ogrskimi vojaki že prej v nekem javnem lokalu v bližini.

Popolnoma nedolžna je videti ta vest, res popolnoma ne dolžna bi bila, ko ne bi bila vedoma in namenoma izmišljena, a ravnanost zlagana, samo da je mogel „Piccolo“ udariti po Hrvatih!

Hoteli smo se prepričati, kaj je na celi stvari, in informirali smo se na najkompetentnejšem mestu, in prišla je v resnici na dan vsa nesramna „Piccolova“ laž, vse njegovo gausno obrekovanje. Izvedeli pa smo to-le:

V torek ponoči okrog ene so stali v ulici Arcata trije bratje Comisso in sicer: Romolo Comisso, sin Matejev star

27 let, iz Grožnjana (Grisignana) pri Bujah, kjer so pri ljudskem štetju našli med 1589 prebivalci le 11 Slovencev in nobenega Hrvata, torej pravi italianissimo, zakotni komisar in mešetar, stanujoč v ul. del Tintore št. 1, večkrat kaznovan zaradi tatvine in kaznovan tudi zaradi razbijanja kavarn „Minerva“ in slovanskih bank dne 4. septembra 1911.

Drugi brat je Sigismundo Comisso, star 22 let, tudi iz Grožnjana, težak, stanujoč v Carbola Zg. št. 54, tudi že kaznovan; tretji brat pa Luigi Comisso, ki je mestni gasilec.

Zlasti Romolo je znan kot fanatičen mazzinijanec, oba druga brata pa nista dosti drugačna. Četrti brat biva v Milanu.

Imenovani trije bratje so se prepirali med seboj in to tako sivo, da jih je moral priti miriti redar. Mimo je prišel korporal ogrskega polka Sonntag in se je ustavil v svoji radovednosti ter se ni prav nič vtikal v prepir onih treh.

Redar je ukazal trem Comissom, naj odidejo domov vsak po svoji poti v nasprotnih smereh, da ne bi prišlo zopet do kakšnega prepira. In res; Luigi Comisso je odšel po ulici Sapone in je tudi odšel domov, onadva pa po drugih ulicah, korporal pa je šel dalje po ulici Scorzera in Barriera ter preko Goldonijevega trga proti vojašnici, kar ga nenadoma napadeta, ko je prišel nekako do znanih „voltov“, odzadaj brata Romolo in Sigismundo Comisso, objemši ga z rokami in hoteč mu iztrgati bajonet. Vojak se jima je seveda ustavljal z vso močjo, da mu nista mogla vzeti bodala, kar pa je napadalca tako razvnelo, da ga je eden od njiju udaril z nožem po rami in ga ranil. Nato sta napadalca pobegnila.

Toda urezala sta se, kajti v bližini se nahajajoča redarja Počkar in Rosini sta ju zajela na trgu San Giovanni in ju aretirala in odpeljala v zapor. Na policijski sta se ona dva „Piccolova“ ljubljena ponašala tako nesramno in nasilno, da ju je službojoči uradnik g. Modrič takoj tamkaj kaznoval s 14 dnevnim zaporom. In to še ni vse.

Včeraj dopoldne je policija izvršila hišno preiskavo v njunem stanovanju in v Romolovem stanovanju so našli med drugimi tudi odtis nekega ključa v milu, očitno znamenje, da se je ta ljubezni „Piccolov“ varovanec pripravil na kak vlom. Oba Comissa sta znana po svojih vednih izgrelih in pretepih in leti nanju tudi sum, da sta napadla in ranila pred kratkim nekega bosenskega vojaka v Starem mestu. O stvari se je tudi že uvedla preiskava.

To je torej resnica o „Hrvatih“, ki so napadli ogrske vojake; a „Piccolo“ je v svoji podlosti, da bi zakril lopove, ki so njegovi pristaši, lepo izpustili njihova imena in jih kratkomalo napravil za Hrvate, češ, saj resnica itak ne pride na dan. Toda laž ima kratke noge, in tako smo odkrili tudi to „Piccolovo“ lumparijo. Fej ga bodi!

Koledar in vreme. — Danes: Kančij, Bojslav. — Jutri: Juvenci, Radovan. Temperatura včeraj ob 12. opoldne + 16-6 C°. — Vreme včeraj: Oblačno. Vremenska napoved za Primorsko: Izpremenljivo, deloma deževno vreme. Lokalni vetrovi.

Porotno sodišče.

Predseduje viš. drž. sod. svet. dr. Andrich, prisodnika dež. sod. svet. bar. Farfoglia in sodnik dr. Prati, državni pravdnik dr. Tomičić; branilec dr. Mandić. Kot zdravniška izvedenca sta navzoča ces. svet. dr. Xydias in dr. Pastrovich.

Obtoženec: Giovanni Marsich, pok. Andreja in živ. Antonije, rojen v Izoli dne 3. novembra 1887 in pristojen v Mare-zige, kat., samski, kmetovalec, nepisem, brez premoženja nekaznovan, ki je obtožen, da je 28. januarja z namenom usmrtiti svojega lastnega očeta Andreja Marsicha udaril zahrbtno večkrat s „fovčem“ po njem in mu zadal z enim teh udarcev na vratu poškodbo, vsled katere je Andrej Marsich umrl neposredno potem, torej

hudodelstva umora v smislu §§ 134 in 135 št. 1. kaz. in kaznivega po § 136 k. z.

Izrečani so bili sledeči porotniki: Bozzini Enrico, Cambon Ugo, Klemenčič Josip, Ivančič Isip, Klauer Dionisio (nam.), Kocijančič Josip, Mann Ernest (nam.), Popatini Fran, Slavič Štefan Ignac, Stranj Jakob, Žgur Leopold.

Galerija izpočetka ni posebno dobro zasledena, pa se je pozneje napolnila. Obravnava se vrši v italijanskem jeziku.

Obtoženec je jokalje odgovarjal predsedniku na vprašanja o osebnih podatkih, in ko so nato vstopile priče v dvorano, je gotovo vse navzoče pretresel prizor, ko se je obtoženčeva mati v silnem joku oklenila svojega sina in ga kar ni mogla izpustiti, da so jo morali odtrgati od njega.

Nato je prečital zapisnikar obtožnico, nakar se je začelo,

zasliševanje obtoženca.

Obtoženec tako silno jecilja, da ga nikakor ni mogoče zazumeti, in zdravniška izvedenca povesta, da je vedno tako jeciljal. Le z največjo težavo je povedal, da se ni naučil čitati in pisati, ker je moral biti večinoma doma in delati. Priznal je, da je udaril z nožem svojega očeta, ker je ta pretepel obtoženčevu mater, a usmrtiti ga ni

hotel. Oče je bil pijanec, ni hotel delati in je vedno le zahteval od matere denar, in če mu ga ni dala, jo je pretepal. Tudi obtoženec mu je dajal denar. Vsled teh razmer sta se ločila oče in mati, oče pa je zopet prihajal nazaj, in zadnjič se je to zgodilo novembra 1911. Na sv. Tri kralje je prišel oče pijan domov in hotel vse razbiti in mati ga je spravila zopet iz hiše.

Par dni pozneje je oče tudi obtoženca napadal in zmerjal, kakor ga je tudi prej večkrat, obkladajoč ga z najgršimi psovskami češ, da ima razmerje z materjo. Obtoženec je bil kritičnega dne v gostilni, ko je pritekla v gostilno mala obtoženčeva sestra in ga poklicala z besedami: Giovanni, pridí domov, mama je popolnoma stepena in v hiši je vse razbito.

Hitel je domov in videl mater na tleh vso krvavo in v hiši vse razbito. Najprej je začel jokati, kakor neumen, potem pa je v tisti razburjenosti vzel v kuhinji nož in šel iskat po gostilnah očeta, hoteč ga raniti, a ne usmrtiti. Nož je imel v žepu. Nož je velik kuhinjski nož, z gotovo 25 centimetrov dolgim rezilom. Hotel je raniti najprej očeta, potem pa še uničiti sebe. Očeta pa ni našel tedaj.

Ker ni našel očeta, je šel domov, potem pa je odšel v izolo po zdravnika za mater. Šel je pa najprej k orožnikom, hoteč jim ovaditi očeta, a orožnikov ni bilo doma. Potem je šel iskat zdravnika v lekarno, a ker ga pa tudi tam ni našel, je šel na njegovo dom, kjer ga pa tudi ni našel. Bilo je zvečer in že temno in vrniti se je hotel domov. Pri sebi je imel „fovč“, kakor se rabi navadno pri vinogradniškem delu.

V bližini Warchanekove tovarne sardin mu je prišel nasproti oče. Obtoženec ga je vprašal, kaj je storil z materjo. Kaj je oče odgovoril, ne ve, odgovoril pa mu je nekaj, žakar ga je obtoženec udaril enkrat z nožem, ni pa vedel, kam ga je udaril. Misli pa je, da ga je udaril po glavi. Nož je vtaknil v žep, potem pa je stekel domov, boječ se, da se je materi med tem časom zgodilo še kaj hujšega.

Pozneje iz strahu ni nikomur priznal svojega dejanja.

Natozadevno predsednikovo vprašanje je potrdil, da je morebiti katerikoli v jezi, ker je oče pretepal mater, rekel, da bi očeta ubil, a imel ni namena ubiti ga, pač pa le raniti.

Na braniteljevo vprašanje potrdi, da mu je oče večkrat grozil s smrtjo in da ga je večkrat pretepal. Ko sta se nahajala oče in mati v preiskovalnem zaporu zaradi zažiga, je oče ovadil mater.

Zasliševanje prič.

Priča dr. Emerik Fragiaco mo iz Izole je izpovedal, da je bil klican k obtoženčevi materi, ki je precej hudo ranjena ležala v postelji. Pozneje je srečal obtoženca na cesti, ki ga je samo mimogrede pozdravil. Obtoženca pozna, zdi se mu duševno manj vreden, ki je večkrat bolan, tudi na mrzlici, ne spominja se pa da bil v teh boleznih v deliriju. Oče obtoženčev je bil pijanec, ki je nerad delal, se tem rajši prepiral in pretepal.

Priča Andrej Doberšek, orožniški stražmojster v Izoli je izpovedal, da je na vest, da so Marsicha našli zaklanega, odšel na lice mesta in mrtveca našel v mlaki krvi. Bil je potem pri Marsichevih, kjer mu je obtoženec popolnoma mirno povedal, da je oče pretepal mater, da je šel on (obtoženec) iskat orožnike in zdravnika, da pa ni nič hotel vedeti o napadu na očeta. Ker pa se je prič zdel obtoženec vedno bolj sumljiv, da je on usmrtil očeta, ga je končno aretirali. Obtoženec je bil vedno miren, a vedno tajil svoje dejanje. V splošnem je povedal o obtožencu, da je bil dober fant, na dobrem glasu.

Priča Oskar Michelich, stažmojster izolanske občinske straže, je izpovedal, da sta Marsicheva, mož in žena, drug drugega tožila. Mož je rad pil, a sicer ni bil zloben. Obtoženec je bil tih, miren mladenič, toda nekoliko „zadaj s kartami“. Otroci so bili vsi na strani matere.

Priča Giuseppe Beltrame, izolanski občinski stražnik, pozna Marsichevo rodbino kako polpeto leto. Umrlí Marsich se je rad opijanjal, nerad delal in zato so bili vedni prepiri v hiši. Kakih osemkrat se je žena pritoževala, da jo je mož pretepal. Žena je bila delavna in tudi obtoženec, ki je imel svojjo mamo izredno rad.

Nadaljna priča orožniški stražmojster Josip Živec iz Izole je potrdil, da so bili vedni prepiri v Marsichevi rodbini. Kriva sta bila pač oba, mož in žena. Umorjenec je rad pil. Pripovedoval je, da bi se rad zopet vrnil k rodbini, da ga žena ni hotela. O obtožencu je izpovedal, da je bil dober, delaven fant, da pa se je izrazil svoj čas, da bi ubil očeta, če ne bi se bal zapora. Umorjenec je bil nasilen proti domačim, proti drugim ne; žena se je večkrat pritoževala, da jo je pretepal.

Priča Giuseppe Statich je potrdil hišne prepire pri Marsichevih in je bil navzoč, ko je umorjenec pretepel in ranil svojo ženo s „fovčem“. Umorjenec je rad pil, in ženi, ki je skrbela za rodbino, to seveda ni bilo prav. Potrdil je tudi, da je čul umorjenca zmerjati svojega sina z raznimi grdimi psovskami. O obtožencu more le reči, da je bil dober, delaven, za dom skrbč mladenič.

Bivši izolanski stražnik Alfredo Ciancig je potrdil obtožbeno pretnje proti očetu, češ, ker pretepa mater; povedal je tudi o ovadbi, ki jo je storil umorjenec proti svoji ženi, češ, da je zažgala. Potrdil je, da je umorjenec rad pil in ne prerad delal. O ženi je rekel, da je bila delavna, o obtožencu pa, da je bil dober, delaven fant.

Priča Anton Slatich, sin Josipov, potrdi izpovedbo svojega očeta glede prepričanja pri Marsichevih. Obtoženec je prišel tisti dan, ko je iskal očeta po vasi, tudi na pričin dom in vprašal, ali je oče tam. Priča mu je rekel, da ga ni, nakar je obtoženec odšel, držeč desno roko zadaj pod jopičem.

Naslednja priča Giuseppe Delise je videl, kako je umorjeni Marsich ranil svojo ženo in še parkrat, ko jo je pretepal, in je celo ubranil, da ni prišlo do česa hujšega. Tisti večer, ko je bil umorjen Marsich, je prišel sin, obtoženec, domov in je jokal ter obžaloval, da prej, ko je oče pretepal mater, ni bil doma. Bil je precej upehan, vroč, vsled hoje, rdeč je bil v licu, a rekel ni nič, kaj se je zgodilo. O obtožencu ve, da je bil priden, delaven. Očeta je slišal, ko je zmerjal sina in mu očital, da ima opraviti z materjo.

Zaslišan je bil nato Giuseppe Fonda, ki je potrdil, da je obtoženec bil tisti večer razburjen, da je hodil po sobi gorindol in da je rekel, da bi ubil očeta, če bi ga dobil, ker je tako grdo ravnal z materjo.

Priča Antonija Brajko je izpovedala, da je videla tisti večer obtoženca doma z nožem v roki in da je izrekel besede, ki jih je potrdila prejšnja priča. Šel je potem iz hiše, toda priča ne more povedati, ali je vzel nož s seboj. Pozneje, ko se je vrnil, je le povedal, da je iskal zdravnika. O obtožencu pove, kakor vse prejšnje priče.

K priči Antonu Žerjavu, gostilničarju, je prišel obtoženec iskat očeta, pa ga ni bilo tam, nakar je takoj odšel.

Obtoženecov stric, umorjenecov brat Giovanni Marsich, je povedal, da bratov zakon ni bil srečen. Brat je bil prej dober, a pozneje, ko je bil oženjen, se je izpremenil. Je rad pil in ne prerad delal. Obtoženec je bil vedno dober, delaven mladenič, a „vendar oče, je le oče“. — Proti priči je nekdaž zagrozil, da ubije očeta, ker tako grdo ravnava z mamo. Bil je tedaj nekoliko jezen in bilo je to v slučaju, ko sta bila oče in mati v zaporu.

Drugi stric obtoženecov, materin brat, Jakob Sergas, je pojasnjeval vzroke prepričkov pri Marsichevih. Bilo je nekaj radi neke intubacije in potem zaradi moževega pijančevanja, čemur se je seveda žena upirala. Mož je pač zapravljaj, žena pa je skrbela za dom. Hotela se je že sodno ločiti od moža; imel je stvar v rokah že odvetnik, pa so ji drugi potem odsvetovali. Obtoženec je bil vedno dober mladenič, a precej razburljiv. Materini oče je umrl na epilepsijo. — Umorjenec je nekdaž celo pričini ženi ukradel uro, da je mogel popivati.

Priča Carlotta Chicco je izpovedala, da je obtoženec zagrozil, da bi bil očeta, ako bi ga našel, ubil.

Priča Elena Božič je povedala, da je prišel obtoženec na njen dom, zelo razburjen, da je držal roko na hrbtu, a kaj je imel v roki, ne ve. Obtoženec je bil po splošni sodbi dober mladenič, umorjenec pa slab, je malo delal, rad pil in svojo ženo pretepal.

Obtoženčeva mati Antonija Marsich je prisegla in izpovedala, da je umorjenec vedno popival, z ženskami zapravljaj, a nič delal, da ga je morala vzdrževati in skrbeti za vso družino. Vedno ji je grozil, da jo bo ubil, ali zaklal, skušal jo je enkrat vreči v peč, kjer se je pekel kruh, pretepal jo itd.

Dne 28. januarja je umorjenec s kamnom razbil vrata, da je prišel v hišo, kjer se je poleg priče nahajal tudi današnji priča Josip Slatich z dvema otrokoma, in jo je potem razrezal z nožem. Prihiteli so potem drugi ljudje, ki so jo rešili napadalca. O poznejših dogodkih ne ve nič, ker se je onesvestila. Pozneje so jo prepeljali v izolansko bolnišnico, kjer je bila 14 dni, 15 dni pa je bila v tržaški bolnišnici. Obtožencu je povedala, da je vedno jecjal, da je hodil morda komaj eno leto v šolo, da je moral za vse delati z 12 leti, ker so bili vsi ostali otroci majhni, mož pa ni hotel nič delati. Oče ga je že v rani mladosti pretepal. Sicer pa je bil zdrav. Bil je vedno priden, delaven in je le malo pil.

Branitelj je predlagal nato, da se zaslišite kot priči Marija Delise in Marija Degrassi.

Predlog je sodišče odbilo, nakar je predsednik prečital razne sodne spise, prič, ki so bile v preiskavi zaslišane in zdravniški izvid o umorjencu. Vse priče so izpovedale o obtožencu kar najugodnejše.

Večerna razprava.

Ob 2 popoldne prekinjena razprava se je nadaljevala ob 5 in sta pred vsemi podala zdravniška izvedenca svoje mnenje o obtoženčevih umstvenih zmognostih.

Ces. svetnik dr. Xydias je izjavil, da obtoženec nikakor ni bolan na umu, pač pa da so njegove umstvene zmognosti z ozirom na to, da je bil oče alkoholist, njegov stari oče in stric z materine strani epileptičen, da obtoženec sam ni zahajal dosti v šolo, da močno jecja, kolikor toliko omejene.

Kot tak se je zavedal svojega dejanja, vendar pa ni bil tako gospod r svoje volje, posebno v trenutkih razburjenja, kakor normalen človek, posebno pa v takem razpoloženju ne, v kakršnem se je nahajal, ko je storil dejanje, zaradi katerega je obtožen.

Na braniteljevo vprašanje, pojasni, da je bil obtoženec v trenutku, ko je zagledal očeta pred seboj, gotovo silno razburjen njegova zavest je bila gotovo znatno zmanjšana, zmedena, vendar pa ne popolnoma odpravljena.

Na zahtevo državnega pravdnika je obtoženec nato ponovno izpovedal, kako je izvršil svoj čin, ostal pa je pri svoji prvi izpovedi, da je udaril po očetu samo enkrat, ne vedoč kam, in da ni udaril po njem dvakrat. Pojasni tudi ni mogel, odkod na očetuvi sukni prerez na hrbtu.

Zdravniški izvedenec je tudi po tej ponovni izpovedi glede zavesti obtoženčeve v hipu njegovega dejanja, vztrajal pri svojem prvotnem izvidu.

Drugi izvedenec dr. Pastrovich se je strinjal z izvajanjem prvega izvedenca.

Sodni dvor je dal nato porotnikom sledeča vprašanja:

Glavno vprašanje: ali je obtoženec kriv, da je z namenom usmrtiti ga, zavratno zadal svojemu lastnemu očetu več udarcev s „fovčem“ in mu prizadel z enim udarcem poškodbo, vsled katere je oče neposredno potem umrl? (Umor.)

Eventualno vprašanje za slučaj zanikanja glavnega vprašanja: ali je obtoženec ne sicer z namenom, da bi ga usmrtil, toda z drugim sovražnim namenom, zahrbtno zadal svojemu očetu več udarcev s „fovčem“ in mu prizadel poškodbo, vsled katere je oče neposredno potem umrl? (Uboj).

Dodatno vprašanje za slučaj potrditve eventualnega vprašanja: ali je bil obtoženec v direktnem sorodstvu s sedaj umrlim Andrejem Marsichem?

Nato je govoril

državni pravdnik,

ki je slikal umrlega Andreja Marsicha kot najboljšega človeka, ki se je vdal vinu le zaradi domačih prepričkov, in njegova žena je bila tista, ki mu ni le sama nasprotovala, temveč tudi nahajala vse otroke proti njemu, čemur zadnja posledica je bil umor njenega soproga, oziroma očeta istih otrok.

Obtoženec se je, kakor sta izjavila tudi izvedenca, zavedal svojega dejanja, dasi ravno je morda duševno nekoliko manj vreden od popolnoma normalnega človeka. Obtoženec je že leta sem grozil očetu s smrtjo, imel je torej trden namen prej ali slej umoriti svojega lastnega očeta, in ta namen je končno tudi izvršil.

Porotniki naj imajo pri svojem odgovoru na stavljen vprašanja pred očmi edino le to, da je tu človek umoril svojega lastnega očeta.

Branitelj dr. Mandić

je poudarjal, da se je državni pravdnik postavil na popolnoma napačno stališče, sodeč obtoženčev čin le s stališča državnega pravdnika, ne pa s stališča obtoženca. Prišedši nato na zločin očetomora, je pred vsemi govoril o razmerah, ki naj bi vladale med starši in otroki, ki pa v predležem slučaju nikakor niso bile lepe in to po krivdi očetovi. Obtoženec ni imel srečne mladosti. Od četrtega leta dalje ga je oče le pretepal, od svoje nežne mladosti dalje je gledal one nesrečne prizore med očetom in materjo. Gledal je, kako oče pretepa mater, kako pije in zapravlja rodbinsko premoženje z drugimi ženskami. In to je moralo vplivati na nežno otroško dušo. Pa res vsi otroci so se oklenili matere.

Od svoje nežne starosti je obtoženec delal in delal, niti šole ni mogel pohajati zato, bil je takorekoč pravi oče cele rodbine. In potem je prišel oče in je temu dobremu

Dr. Pečnik

(PETSCHNIGG)

Trst, via S. Caterina šte. 1

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8—9 & 2—3 in specializist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11 1/2 — 1.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Čevlji za birmance in botre

barvani in črni najraznovrstnejših krojev in kož, ličnega dela, iz najboljšega blaga, ter trpežni čevlji za delo se dobe v prodajalnah

Čevljarske zadruga v Mirnu pri Gorici

v TRSTU, Via Barriera vecchia 38 in Via del Rettori 1,
v GORICI, na Starem trgu 1. — V SPLITU, ul. Star. suda 314.
V zalogah vedno sveže blago.

Pozor letoviščarji!

Odda se **takoj** 1—4 lepe, nove, meblirane sobe s kuhinjo ali brez kuhinje. — Na razpolago je tudi mrzla, gorka ter solčna kopel. Vila najlepša lega v celem okraju. Vila stoji na travniku, okoli nje veliki vrti. **Viktor Oroszy**, — železniška postaja, — VERD pri VRHNIKI.

Mnenje g. dr. J. Mihočinovića-a

KRIŽEVCI

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Bila je ena najsrečnejših idej, ki se je tudi uresničila, združiti dve dragoceni zdravili: kliniski alkaloid z železnim elementom v taki sestavi Železnato Kina-vino Serravallo (Vino di China Ferruginoso Serravallo), ki ne samo vrne bolniku zdravje, temveč mu tudi dela veselje pri jemanju.

KRIŽEVCI, dne 2. marca 1910.

Dr. J. MIHOČINOVIĆ.

Zdravilno pivo dvojnega kvasa

Vel zdravniki ga priporočajo.

Odlikovano na

: 7 razstavah.

S. STEFAN

Odlikovano na

: 7 razstavah.

Glavna zaloga v Trstu, via Valdirivo št. 32. — Telefon št. 2201.

„SPARKLET“

za takojšnjo prirejanje vseh mrzlih žumetih pijač, kakor sodovke, limonade, žumetih belih in rdečih vin, kakor tudi umetnih mineralnih vod z dodatkom mineralnih ploščic

trgovina in industrija
železa deln. društvo Greinitz
TRST

Usem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO

CIKORIJO

edino pristni po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda

sinu zabrusil v obraz strahvito očitanje, da greši s svojo lastno materjo. Ali mu ni to vsekakor moralo vsaditi v srce upravičeno razdraženost proti očetu.

Naslanjajoč se na izpovedbo zdravniških izvedencev je trdil, da je obtoženec, duševno manj vreden, po vseh onih strahovitih prizorih, v svojem velikanem, skozi leta podnetivanim razburjenju, pač bil tako razvnet, da ni vedel, kaj dela. Pomisliti je le treba, da je oče isto popoldne z vso zvitostjo napadel z nožem svojo ženo, obtoženčovo mater in ji prizadel težke rane. Tedaj je pač šel iskati očeta, da zahteva račun od njega, kaj je napravil z materjo. In srečal ga je res potem in mu zaklical tiste besede. Oče mu je nekaj odgovoril, najbrž zopet kako grdo psovko, in tedaj je dvignil nož proti njemu.

Toda ali je res imel namen umoriti svojega očeta. Ne! Tega vprašanja ni mogoče potrditi, kajti pri človeku s tako nizko izobrazbo, kakršen je obtoženec, njegove besede, češ da bo ubil očeta, pač pa ne vsebujejo resnega namena, da bi tudi izvršil, kar je rekel. Zanimajo pa naj porotniki tudi drugo vprašanje, kajti vpoštevajoč vse okolnosti, morajo priti do prepričanja, da je tega sicer tako dobrega, pridnega, le za svojo rodbino, za svojo ljubljeno mater živečega mladeniča vodila pri njegovem dejanju neodoljiva sila, kateri se ni mogel ustavljati. Naj ga oprostite in ga zopet vrnete materi in rodbini.

Državni pravdnik je repliciral in ponovno poudarjal, da je obtoženec popolnoma odgovoren za svoje dejanje in da je šel iskati očeta, da se maščuje nad njim zaradi poškodb, ki jih je zadal materi.

Po zavrnitvi braniteljevi, da pač ni mogoče z gotovostjo trditi, s kakim namenom je tedaj šel obtoženec od doma in da popušča o tem sodbo porotnikom, je predsednik reasumiral podatke razprave, nakar so se porotniki umaknili v posvetovalnico ter po skoraj enournem posvetovanju odgovorili na stavljen vprašanja takole:

glavno vprašanje (umor): „ne“ z 12 „ne“;
eventualno vprašanje (uboj): „da“ z 8 „da“ in 4 „ne“;
dodatno vprašanje: „ne“ z 8 „ne“ in 4 „da“.

Sodišče je nato izreklo sledečo razsodbo:

obtoženec je kriv uboja na svojem lastnem očetu in se obsoja na štiri leta težke ječe, poostrene z enim postom vsakega pol leta.

Obtoženec je sprejel kazen.

Danes je razprava proti Antonu Čehu zaradi umora. Razprava bo trajala dva dni. Čeh je ubil Frana Gerželja v Gorinjah pri Sežani in potem položil mrtveca na železniški tir, da ga je raztrgal vlak.

Društvene vesti.

Občni zbor tržaške CM moške podružnice se vrši dne 7. junija t. l. ob 8 in pol zvečer v šoli na Acquedotto z običajnim adevnim redom.

Tržaško podporno in bralno društvo vabi gg. odbornike in njih namestnike k obdovni seji danes ob 8. uri zvečer.

Slov. del. izobr. društvo ima nocoj važno odborovo sejo ob 8. uri. Stadion 19. Pevcem pevskega društva „Trst“. Danes točno ob 8.30 zvečer glavna skušnja za nedeljski nastop na slav. Stjakske „Čitalnice“. Gg. pevci so najljubše naprošeni, da pridejo prav gotovo vsi. V nedeljo ob 3. uri pop. zbirališče v „Konsumnem društvu“ pri cerkvi.

Kmetijska družba za Trst in okolico naznanja gg. odbornikom, da ima danes v petek ob 3.30 pop. v svojih prostorih odborovo sejo.

Zveza jugoslovanskih železničarjev vabi na javni shod Zveze jugoslovanskih železničarjev, ki se vrši v soboto 1. junija ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih ul. Sv. Frančiška št. 2 l. Dnevni red: 1. Delavni red pri drž. železnici. 2. Vozne ugodnosti. 3. Razno. Odbor.

Nar. del. organizacija.

— Krajna skupina tehnične zavoda „Sv. Andrej“ NDO sklicuje za soboto ob 7. zvečer sestanek v društvenih prostorih NDO ul. sv. Frančiška št. 2.

— Krajna skupina mestne plinarne NDO sklicuje za danes ob 6.30 sestanek v prostorih gostilne „Kosič“ pri Sv. Jakobu, ul. sv. Marka 19.

— Prip. odbor krajne skupine tehn. zavoda „Sv. Marko“ NDO vabi na sestanek, ki se bo vršil jutri ob 4.30 v prostorih gostilne „Kosič“ pri Sv. Jakobu, ul. sv. Marka 19. Prosimo obilne udeležbe, ker gre za resne in važne stvari.

— Pekovski pomočniki! NDO vas vabi na sestanek, ki bo jutri ob 10 zjutraj v društvenih prostorih ul. Sv. Frančiška št. 2.

Ker gre za zelo resna vprašanja je upati, da bo sestanek dobro obiskan.

— Delavci škedenjskih plavžev naj blagovole od danes naprej plačevati članarino

blagajniku skupine, tovarišu Bezjaku.

— Občni zbor skupine čistilnice petroleja v Škedenju se vrši koncem prihodnjega tedna. Čas objavimo pravočasno.

Shod slovenskih zidarjev na Opčinah. Včeraj zvečer se je vršil v „Kons. društvu“ na Opčinah številno obiskani shod krajne skupine zidarjev NDO. Za predsednika shoda je bil izvoljen tov. Bratož. Poročali so o položaju slovenskih zidarjev državni in deželni poslanec g. dr. Rybář, strokovni tajnik NDO Brandner, ter odbornika skupine zidarjev NDO tov. Križmančič in Pregarc. Zidarji so vzeli stvarna poročila z velikim navdušenjem naznanje in izjavili, da pristopijo vsi k skupini zidarjev NDO. Shod je trajal do 10 in pol ponoči.

MALI OGLASI

MALI OGLAS se računa po 4 slovi. tverdo. Mesto tiskane besede se računa okoli 40 slov. Plača se takoj vsak oddelku

Modni predmeti. elegantni pariški klobuki za birmo po 8 K. 1171

Odda se meblirana sobica v ulici Farneto 44 mezanin, vrata 20. 1164

Stalni krajevni agenti zmožni nem. sprejmejo ali pa nastanijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. — Ponudbe pod „Merkur“, Brno Neugasse 20. 244

Na prodaj je trgovina jestvin, mnogo let že obstoječa, v tržaški okolici. Dnevni inkaso K 130 zajemčen Odda se a K 2500 radi večjega podjetja. Ponudbe naj se pošljejo na inseratni oddelček Edinosti do 5. junija t. l. pod šifro „Trgovina“. 1153

ZAHVALA.

Podpisani se tem potom najsrčneje zahvaljujejo vsem onim, ki so na katerikoli način izkazali svoje sočustvovanje o priliki prebriske izgube gospe

Terezije Vatovec.

Posebno se zahvaljujejo veleučnemu gosp. dr. Justu Pertotu, ki je dragi pokojnici do zadnjega lajšal njeno trpljenje, kakor tudi vsem darovateljem vencev in vsem, ki so nas tolažili v tej težki uri.

Trst, dne 31. maja 1912.

Žalujoči ostali.

Odprla se je

nova pekarna

s prodajo sladice, raznih vin in likerjev v botilkah v Trstu, ulica Raffineria 9.

Priporoča se udani voditelj

Serafin Siega

Slovenska šivilja

se priporoča cenj. občinstvu.

Ljuboslava Baučer

Trst, ul. Istituto št. 13, Trst pritličje.

Bogomil Pino

== urar in zlatar ==

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13
nasproti cerkve sv. Antona novega

Bogat izbor ur vsake vrste, kakor tudi uhano, prstanov z dijamanti in brez dijamantov, ženske verige, zlate in srebrne za moške, vse po nizki ceni.

NAZNANILO.

Dr. Ludvik Treo

glasom sklepa c. kr. višje deželne sodnije v Trstu z dne 30. 4. 1912

vpisan v imenik

kazenskih zagovornikov

izvršuje vse tozadevne posle v pisarni

Dr. Dragotina Treo

v Gorici, Trgovski dom.

Hans Schmidt

zobotehnik

TELEFON

št. 1085.

TRST

ul. della Zonta št. 7. l.

1905

Priporoča se slavnemu občinstvu

krojač

Fran Malis

TRST, ul. Tor S. Piero 4,
(konec ul. Belvedere).

Izdeluje obleke iz angleškega blaga po dunajskem modnem kroju od 40 K dalje.

Hans Scheidler

zobotehnik

bivši: prvi Dr. Ferdinanda Tanzer

Sprejema od 9—1 in od 3—6. 575

Trst, Piazza C. Goldoni št. 11.

Berite in čudite se!

600 komadov, med temi pozlačena

ura za K 4.20.

Krasna, pozlačena, najfinejša ura Anker-Remont s pozlačenim številnikom; ista ima dobrodoše 36-urno kolesje, za kar se jamči 3 leta, 1 krasna ovrtna igla s Simili-brilantom. 1 pozlačen prstan s pozlačenim za gospode ali gospe, 1 krasen collier iz okoli 150 orijentalskih perli, najmodernejši nakit za dame, 1 krasna garnitura gumbov za zapeljivost, ovrtnike in prsi, zajemčeno 3%, Double-zlata s perlatiranim zatvorom, 6 platnenih robcev, 1 elegantna tepni črnilnik iz nikla, 1 krasno zrcalo, 1 krasna dišča 8-ga toaletnega mila, 1 fr. vezana beleznica 72 angleških peres, 20 različnih komadov za korespondenco in še 396 drugih predmetov ki so koristni in neobhodno potrebni. Vse skupaj z zlato uro vred, ki stane velja dvakrat toliko, stane samo K 4.20. Oddaj po povzetju eksportna trdika

H. SPINGARN, Krakovo št. 240.

Kdor kupi 2 paketa dobi še zastoj zraven lep nakit z dvema rezi. Pri več nego 2 paketih, za vsak paket po 1 nož. Za to kar ne ugaša, se vrne del nar. Torej je izključen vsak risiko.

Slovenci! Ali še zdaj ne veste, da je edini Vaš fotograf ANTON JERKIČ? Trst, via delle Poste 10. — Gorica, gosposka ul. 7.

Naznanilo. - Na Korsu št. 13, prvo nastr.

je začela razprodaja partije

krasnih oblek za dame, jopičev, vestalij, priponov

spodnjih kril in hlač itd.

s 50 % znižanja

Čas razprodaje: od 8 do 12, in od 2. do 7 pop.

JOSIP STANTIČ, Trst, Piazza Rosario

odlikovan z zlato kolajno in križem na svetovni razstavi v Rimu

ZALAGATEL ČEVILJEV c. kr. finančne straže za Trst, Koper in Pulo, c. kr. varnostne straže za Trst, okolico, Pulo in Gorico, skladišča c. tr. glavnega carinskega urada in drugih skladišč.

Priporoča cenjenemu občinstvu

svojo veliko in dobro poznano tovarno in trgovino čevijev za moške, ženske in otroke.

Velikanska zaloga pobištva in tapecarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Penice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno. Izborna kuhinja in budjevski pivo (nič glavobola). Zmerno cene.

Restavracija-Hôtel Balkan (Piazza Caserma)